

แนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ของข้าราชการพลเรือน

*****

ความสำคัญและความเป็นมา

จรรยาบรรณของข้าราชการเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ข้าราชการทุกคนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้มีหลักการและแนวทางประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน รวมทั้งความเลื่อมใส ศรัทธา และเชื่อถือจากประชาชนทั่วไป

นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการดำรงตนอยู่ในกรอบแห่งจรรยาบรรณของข้าราชการจะนำมาซึ่งความพอใจและความผาสุกของประชาชนผู้รับบริการ ความสงบเรียบร้อยของสังคม ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ และความสุขความเจริญของตัวข้าราชการเอง

มาตรา 91 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 บัญญัติไว้ว่า "ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการและจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนตามข้อบังคับที่ ก.พ.กำหนด" ซึ่งต่อมาก็ได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับ ก.พ.ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 19 ง วันที่ 8 มีนาคม 2537 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2537 เป็นต้นไป

เพื่อให้มีการนำจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในการกำหนดกลยุทธ์ตามที่สำนักงาน ก.พ.เสนอ รวม 6 ประการคือ

1. ให้มีการบรรจุเรื่องมาตรการการนำจรรยาบรรณไปปรับใช้ในราชการพลเรือนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

2. ให้บรรจุและสอดแทรกเรื่องจรรยาบรรณไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการทุกระดับ โดยเฉพาะข้าราชการบรรจุใหม่

3. ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทรนรงค์ เผยแพร่และพัฒนาข้าราชการให้รู้และประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณโดยใช้หลักสูตรการเสริมสร้างจรรยาบรรณที่ ก.พ. กำหนดเป็นแนวทางดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

4. ให้มีการทดสอบเรื่องจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ และการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

5. ให้มีการประเมินเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนในการเลื่อนเงินเดือนประจำปี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นและในกรณีที่ไม่มีการสอบ

6. ให้มีการประสานงานกับทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับราชการ เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีไว้ก่อนบุคคลจะเข้ารับราชการ

โดยที่ข้อบังคับ ก.พ.ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนมีลักษณะเป็นข้อกำหนดอย่างกว้าง ๆ และค่อนข้างจะเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องมีการสรุปลักษณะสำคัญของข้อกำหนดแต่ละข้อพร้อมทั้งเสนอแนวทางปฏิบัติในรูปแบบของคำอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจง่าย มีลักษณะเป็นรูปธรรม และเป็นตัวอย่างที่สามารถปฏิบัติได้จริง

จรรยาบรรณต่อตนเอง

ข้อกำหนด

ข้อ ๑ ข้าราชการพลเรือนพึงเป็นผู้มีศีลธรรมอันดี และประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ

สาระสำคัญ

○ มีศีลธรรม ประพฤติตนเหมาะสม

แนวทางปฏิบัติ

- นำคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตและเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ
- ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการด้วยการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ
- ดำรงตนเป็นคนมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีหลักการ มีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ที่มาติดต่อเกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด

ข้อ 2 ข้าราชการพลเรือนพึงใช้วิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในกรณีที่วิชาชีพใด มีจรรยาวิชาชีพกำหนดไว้ ก็พึงปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพนั้นด้วย

สาระสำคัญ

๑ ใช้วิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์ และปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ

แนวทางปฏิบัติ

- ประกอบอาชีพรับราชการอย่างสุจริต ตรงไป ตรงมา ไม่มุ่งหวังหรือแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้จากการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะด้วยการเรียกร้อง แสดงท่าทีหรือ กิริยาอาการอื่นใด

- ใช้วิชาความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีเหตุผลและเกิดประโยชน์สูงสุด
- ข้าราชการคนใดปฏิบัติงานในสายงานที่มีจรรยาวิชาชีพกำหนดไว้โดยเฉพาะ เช่น แพทย์ ครู วิศวกร จะต้องปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพนั้นๆ ควบคู่ไปกับจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนด้วย

ข้อกำหนด

ข้อ 3 ข้าราชการพลเรือนพึงมีทัศนคติที่ดี และพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการมีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น

สาระสำคัญ

๑ มีทัศนคติที่ดี และพัฒนาตนเอง

แนวทางปฏิบัติ

- มีความเข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีและมีความภูมิใจในอาชีพรับราชการว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ
- ปฏิบัติตนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ยึดมั่นอยู่ในคุณงามความดี ความถูกต้อง และความชอบธรรม
- พัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีความคิดที่ทันสมัย และรู้จักปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน

ข้อกำหนด

ข้อ 4 ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริต เสมอภาค และปราศจากอคติ

สาระสำคัญ

☉ สุจริต เสมอภาค ปราศจากอคติ

แนวทางปฏิบัติ

- การปฏิบัติหน้าที่จะต้องกระทำอย่างถูกต้อง บนพื้นฐานของความสุจริต ไม่พยายาม หลีกเลียงหรือแสวงหาช่องโหว่ของกฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อกระทำการที่ไม่ถูกต้อง
- ให้บริการแก่ประชาชนทุกคนที่มาติดต่อ อย่างเท่าเทียมกัน และเป็นธรรม
- ไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ

ข้อกำหนด

ข้อ 5 ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ รอบคอบ รวดเร็ว ขยันหมั่นเพียร ถูกต้องสมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชนเป็นสำคัญ

สาระสำคัญ

๑ ปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถ รวดเร็ว ขยันหมั่นเพียร ถูกต้อง สมเหตุสมผล

แนวทางปฏิบัติ

- ทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความคิดที่มีอยู่ให้กับงานอย่างเต็มที่
- ทำงานในหน้าที่ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน รวดเร็ว ทันการ ด้วยวิจรรณญาณที่ดี
- ทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาประโยชน์ของทางราชการ และเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

ข้อกำหนด

ข้อ 6 ข้าราชการพลเรือนพึงประพฤติตนเป็นผู้ตรงต่อเวลา และใช้เวลาราชการให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างเต็มที่

สาระสำคัญ

๑ ตรงต่อเวลา ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

แนวทางปฏิบัติ

- เป็นคนตรงต่อเวลา รักษาเวลา และอุทิศเวลาในการปฏิบัติราชการอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ไม่มาสายกลับก่อนหรือเอาเวลาราชการไปทำกิจธุระส่วนตัวโดยปราศจากความจำเป็นอย่างแท้จริง
- ให้ความสำคัญและรักษาเวลานัดหมายโดยเมื่อนัดหมายว่าจะกระทำการสิ่งใดแล้วก็พยายามทำตามเวลาที่นัดหมายไว้นั้นให้ได้
- ไม่ใช้เวลาราชการในการประกอบธุรกิจส่วนตัว ไม่ว่ากรณีใดๆ

ข้อกำหนด

ข้อ 7 ข้าราชการพลเรือนพึงดูแลรักษา และใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดคุ้มค่าโดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนเอง

สาระสำคัญ

๐ ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดคุ้มค่า

แนวทางปฏิบัติ

- ดูแล รักษา ทะนุถนอม และบูรณะซ่อมแซมทรัพย์สินของทางราชการโดยไม่ปล่อยปละละทิ้งให้เสียหาย หรือชำรุดทรุดโทรม เพราะถือว่ามิใช่ทรัพย์สินของตนเอง
- ใช้ทรัพย์สินของราชการ เช่น น้ำ ไฟ โทรศัพท์ รถยนต์ หรือวัสดุสำนักงาน ฯลฯ เพื่อประโยชน์ของทางราชการด้วยความประหยัดอย่างแท้จริง

- ใช้ทรัพย์สินของทางราชการที่ได้มีการจัดซื้อจัดหามาให้คุ้มค่างบประมาณที่เสียไป โดยหากทรัพย์สินบางอย่างสามารถนำมาหมุนเวียนใช้ได้อีกก็ควรกระทำ เช่น การนำกระดาษที่พิมพ์หรือถ่ายเอกสารหน้าเดียวมาทำเป็นกระดาษร่างหรือบันทึกข้อความทางโทรศัพท์ เป็นต้น

จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน

ข้อกำหนด

ข้อ 8 ข้าราชการพลเรือนพึงมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือช่วยเหลือกลุ่มงานของตนทั้งในด้านการให้ความคิดเห็น การช่วยทำงาน และการแก้ปัญหาร่วมกัน รวมทั้งการเสนอแนะในสิ่งที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนางานในความรับผิดชอบด้วย

สาระสำคัญ

○ ร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำ ทำงานเป็นทีม

แนวทางปฏิบัติ

- ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ รักใคร่ ประองตอง และช่วยกันปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จร่วมกัน

- เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานก็ร่วมกัน
คิดร่วมกันเผชิญและร่วมกันแก้ไขโดยไม่
หลีกเลี่ยง บ่ายเบี่ยง หรือเกี่ยงงอนกัน
- ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์และเสนอแนะ
แนวทางปรับปรุงและการพัฒนางานใน
ความรับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ข้อกำหนด

ข้อ 9 ข้าราชการพลเรือนซึ่งเป็นผู้บังคับ-
บัญชาทั้งดูแลเอาใจใส่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทั้งในด้านการ
ปฏิบัติงาน ขวัญ กำลังใจ สวัสดิการ และยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนปกครอง
ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องตาม
ทำนองคลองธรรม

สาระสำคัญ

๐ เอาใจใส่ดูแลลูกน้อง

แนวทางปฏิบัติ

- สอดส่อง ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นใจ และมีความสุขในการทำงาน
- จัดหาสวัสดิการ และสิ่งบำรุงขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรัก ความผูกพัน และความสามัคคีในหน่วยงาน
- ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการ และเหตุผลที่ถูกต้องตามระบบคุณธรรม พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข และให้ความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือเดือดร้อนตามควรแก่กรณี

ข้อกำหนด

ข้อ 10 ข้าราชการพลเรือนพึงช่วยเหลือ
เกื้อกูลกันในทางที่ชอบ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิด
ความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในบรรดาผู้ร่วมงานใน
การปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

สาระสำคัญ

๐ สร้างความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางปฏิบัติ

- ให้ความอนุเคราะห์และหยิบยื่นความช่วยเหลือแก่ผู้ปฏิบัติงานที่ต้องการสนับสนุนด้วยความเต็มใจ
- เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อประสานสัมพันธ์ และสร้างสรรค์ความรักความสามัคคีภายในหน่วยงาน
- ผนึ่กกำลังร่วมกันปฏิบัติหน้าที่การงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อกำหนด

ข้อ 11 ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติต่อผู้
ร่วมงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ
และมีมนุษยสัมพันธ์อันดี

สาระสำคัญ

๐ สุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์

แนวทางปฏิบัติ

- แสดงออกด้วยกิริยาที่สุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอต่อเพื่อนร่วมงานและผู้มาติดต่อเกี่ยวข้อง
- มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นในเรื่องซึ่งอยู่ในวิสัยที่ช่วยได้โดยไม่ลังเลหรือต้องรอให้ร้องขอ
- มีความจริงใจและยินดีที่จะคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นได้อย่างสนิทสนมกลมเกลียว

ข้อกำหนด

ข้อ 12 ข้าราชการพลเรือนพึงละเว้นจากการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

สาระสำคัญ

○ ละเว้นการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

แนวทางปฏิบัติ

- พยายามสร้าง และรวบรวมผลงานที่ตนทำไว้ให้เป็นระบบพร้อมที่จะเผยแพร่ นำเสนอหรืออ้างอิงได้เมื่อจะต้องใช้ประกอบการพิจารณาหรือปฏิบัติงาน
- ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลภายนอกว่าเป็นของตน และไม่นำผลงานของผู้อื่นไปใช้โดยไม่บอกที่มา

-
- ในกรณีที่มีการปฏิบัติหรือจัดทำผลงานร่วมกันหลายคนต้องแยกและระบุสัดส่วนผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนให้ชัดเจน

จรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม

ข้อกำหนด

ข้อ 13 ข้าราชการพลเรือนพึงให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และใช้กิริยาวาจาสภาพอ่อนโยน เมื่อเห็นว่าเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้หรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนจะต้องปฏิบัติ ควรชี้แจงเหตุผลหรือแนะนำให้ติดต่อยังหน่วยงานหรือบุคคลซึ่งตนทราบว่า มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ต่อไป

สาระสำคัญ

๐ ให้ความเป็นธรรมเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ
สุภาพอ่อนโยน

แนวทางปฏิบัติ

- มีจิตสำนึกในการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อราชการอย่างเต็มที่ ดีเยี่ยม รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นที่น่าพอใจ
- ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติหรือให้บริการที่ดีกว่าหรือรวดเร็วกว่าแก่ผู้รับบริการบางคน โดยปราศจากเหตุผลที่ดีพอ
- เมื่อมีปัญหา ก็พยายามชี้แจงทำความเข้าใจ และหาทางแก้ไขโดยไม่ใช้อารมณ์
- เมื่อมีผู้มาติดต่อราชการผิดที่ ก็แนะนำช่วยเหลือให้ไปติดต่อยังสถานที่หรือบุคคลที่ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

ข้อกำหนด

ข้อ 14 ข้าราชการพลเรือนพึงประพฤติตนให้เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป

สาระสำคัญ

๐ ประพฤติตนให้เป็นที่เชื่อถือแก่บุคคลทั่วไป

แนวทางปฏิบัติ

- จริงใจ ตรงไปตรงมา มีความรับผิดชอบ ไม่ปิดหรือโยนความผิดให้ผู้อื่น โดยเฉพาะประชาชนที่มาติดต่อราชการ เช่น มีหลักฐานว่ายื่นต่อทางราชการแล้ว เกิดสูญหายภายหลังก็ไม่แสดงอาการหงุดหงิด ไม่พอใจ ไม่รับรู้ และโทษว่าเป็นความผิดของผู้ยื่นเอกสาร
- รักษาความลับสัญญา ไม่รับปากเพียงให้หันตัว โดยไม่สนใจว่าจะทำได้ตามที่รับปากหรือไม่ อันจะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือ

- วางตนเป็นผู้ใหญ่ มีเหตุผล และมีมนุษยสัมพันธ์ ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์

ข้อกำหนด

ข้อ 15 ข้าราชการพลเรือนพึงละเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัยที่วิญญูชนจะให้กันโดยเสน่หาจากผู้มาติดต่อราชการ หรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น หากได้รับไว้แล้วและทราบภายหลังว่าทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่รับไว้มีมูลค่าเกินปกติวิสัย ก็ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามสมควรแก่กรณี

สาระสำคัญ

๐ ละเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัยจากผู้มาติดต่อราชการ

แนวทางปฏิบัติ

- ให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่มุ่งหวังว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนเป็นเงิน สิ่งของ

หรือผลประโยชน์ จากผู้ติดต่อราชการ

- หากผู้มาติดต่อราชการนำสิ่งของมามอบ ให้เป็นการตอบแทนในการให้บริการที่ดี เช่น ดอกไม้ ผักพืชไร่ ผลไม้ หรืออาหารแห้ง ซึ่งมีปริมาณและมูลค่าไม่มาก แม้อาจรับไว้ได้ ก็ต้องชี้แจงให้เข้าใจว่าไม่ควรถือเป็นภาระที่จะต้องจัดหาให้
- หากผู้มาติดต่อราชการมอบทรัพย์สินสิ่งของ เช่น เช็คของขวัญ หรือเงินทอง ก็ให้คืนแก่ผู้มอบให้โดยเร็ว และอธิบายให้เข้าใจว่าไม่อาจจะรับไว้ได้ กรณีที่ไม่อาจคืนได้ ให้รายงานผู้บังคับบัญชา เพื่อดำเนินการตามที่เหมาะสม ควร เช่น มอบให้องค์กรการกุศลต่าง ๆ ในนามของผู้มอบทรัพย์สินหรือสิ่งของนั้น ๆ